

პ ა ს უ ხ ი

(თ-ღ გრ. თბრედახსიანის)

კილო ბუზებო,
ლობკარებო,
კეჭვი გლახებო,
ბატრიოტებო!

მსხვილ ბეჭიანსა,
ნახშირისანსა,
ბარგი ავიღეთ აგზავნეთ მთაში!

ის ღიბებო,
ბურთითი პრავალი:
ზნობის მკველი ამას ჰქვადგებს:

არც კართვებო,
მაშინა ჰპირხართ?
თქვენ უსწავლენო,
სრულ რუსთაველნო!

ფელეტონი

„წიკიპურტი“
№ 8 გასართობი გაზეთი № 8

დროს უან სვლა

ქართველი გლეხი
საუკუნეთა გა-
და მისი ჭირისუფალი

თუმცა დიდი და მკირეთ მზე სწორეთ
ეფენიბა—ქართველ გლეხს მინც მისი
სხივი არ უხილავს...

ბნელში მას ჰგვრადენ და ატყუებენ
—ბატონები და ქნენები, მოხელე-
ნი და ვაჭრნი, გამწვდელი და გამომე-
ვლონი...

სუსტნი ღონითა, რის ხართ მოამქედნი?
რა ბროლის ცეცხლი
ასტყდეს ფიქსელი;

რ ს ო ს

ვითხოვლომ ვაზ „ჩანგის“
მეტამეტე
ნომერში იხოს წერილს

წარსულ ნომერში ჩვენ აღწერეთ,
რომ ბ. მიმინომ უნდა გამართლოს
თავი იმ ბრალდებასაგან, რომელიც მის

ბ. მიმინომ

წარსულ ნომერში ჩვენ აღწერეთ,
რომ ბ. მიმინომ უნდა გამართლოს
თავი იმ ბრალდებასაგან, რომელიც მის

წერილის დაბეჭდვას იმ ფულთან, რომე-
ლიც მან 12 ივლისს შემდეგ ბ. ხაჩა-
ტურიანისგან თუ მისს ახლომელთავან
მიიღო.

რ ს ო ს

ვითხოვლომ ვაზ „ჩანგის“
მეტამეტე
ნომერში იხოს წერილს

წარსულ ნომერში ჩვენ აღწერეთ,
რომ ბ. მიმინომ უნდა გამართლოს
თავი იმ ბრალდებასაგან, რომელიც მის

წარსულ ნომერში ჩვენ აღწერეთ,
რომ ბ. მიმინომ უნდა გამართლოს
თავი იმ ბრალდებასაგან, რომელიც მის

დ ე ა ე უ ა

ახლ ქალაქი. ფეოდალ-თავადები და
ბურჟუაზიერები ერთი-მეორეს უღრუნენ,
ერთმანეთის ნასუფრალოთი კი ეკიებენ...

დგება. სწორედ ასეთ დაცინებებში და
ირონიებში მოხანს თქვენი სოციალის-
ტური ღირსება. მე რომ მოუწყვეტელი
და მასთან უბრალო უსწავლელი მუშა

პ ა ს უ ხ ი

თქვენ წერილი, ჩემდამი მომართულს
საყვედურის კოლოთი იწყებთ ბ. ფაბრი-
ცი! გიკვირს, თუ რატომ გავწიწმეტე-

თქვენ წერილი, ჩემდამი მომართულს
საყვედურის კოლოთი იწყებთ ბ. ფაბრი-
ცი! გიკვირს, თუ რატომ გავწიწმეტე-

ს ა ს ა ნ ე რ

მოსეს რწმენა, მოკლეს აზრი,
კაცს დაუწმეს იღვლი.
ერთმორისი მოსწავფება

ნემსამე? თქვენ კარგათ იცი თუ სწორად
წლიყანი გახლავართ და არაის პვექუნო-
ბას არა ესაქირობ. წერილს მე ვაწერ

პ რ. გ ა ჯ

თქვენ წერილი, ჩემდამი მომართულს
საყვედურის კოლოთი იწყებთ ბ. ფაბრი-
ცი! გიკვირს, თუ რატომ გავწიწმეტე-

თქვენ წერილი, ჩემდამი მომართულს
საყვედურის კოლოთი იწყებთ ბ. ფაბრი-
ცი! გიკვირს, თუ რატომ გავწიწმეტე-

ს ა ს ა ნ ე რ

მოსეს რწმენა, მოკლეს აზრი,
კაცს დაუწმეს იღვლი.
ერთმორისი მოსწავფება

— მიზანა მარეღს თავი უნდა მოეკრას, რადგან მისი ერთი ხარბახნით განადგურეს მისივე მეზობელი, ჩაურთავს წითელი რაზმელი.

— ქაიხოსროსაც სიყვლილი არ ატყდა, რადგან მან წვენი ამხანაგი მიტყუებით მოკლა, დამთავრეს ბერო ციციანაშვილი.

— რაც წარმოიქმნა, ამხედ თანხანი ხართ? ეკითხება ასის თავი ყველას.

— აგრე იყოს! სიყვლილი საბოთვეს! ერთბაშად იგრიალეს რაზმი.

X

უთუთარო ღამე. ეს ვარსკვლავებით გადაქვედილი, ხან-გამოშვებით ერთ-ერთი ვარსკვლავი მოსწვდება, განათებს წვერილი ზოლივით ჩაინთქება, შორს სივრცეში.

გლების ვახშობა გადასულია. სრული მუხდრობა. სოფ. კორდიანთ უბნისკენ ფეხ აკრთვით ცხენებს მივრეკებით ჩვენ წითელ-რაზმის ბიჭები.

— აბა, გოგია, მარჯვედ იყავ, როგორც დავაწყეთ, ვინმე—შესარტოლო, დაბლის ხმით ელაპარაკება ასის თავი.

— ფიქრი ნუ გაქვს, დიდი ხანია მე იმისი ჯაფრი მჭირს, მიუვებს გოგია, განა მე ის დღე დამეიწყებდა, რაც მე და ჩემი ამხანაგებს ის საძველმო ყაზაყონო ყაზახებმა დაგვაყენეს, რომ მოვეკალიათ, ის არ გვეჩინებენ? მაგრამ არა უწყის რა, დიდი ხნის წადილი გვესრულდება და ჩემის ხელით უნდა მოვხსოვს ეს უწყისი კვირა.

აგრე მიუხალვოდენ სოფ. კორდიანთ უბანს, ძაღლების ყველა ასტადი. თუქცა კალიობა, მაგრამ არსაიდან ადამიანის ხმალია არ ისმის. ყველა შიშის ხარბა მოიკლა, თავიანთ სახლში შემოქცდილნი და არსაიდან სინათლე არ გამოსქვითის.

— გოგო, მიხან! დაბლის ხმით უძახის ასის თავი, თქვენს ამხანაგებით გზები შექარით, როცა მიუხალვოდენ თ-ღე, ჯიშურის სახლს, — ფთხილათ იყავით, გვაცნობეთ მამონე, თუ ვინცოცაა, მოხდეს რაზე.

— გოგია, ბერო! ჩვენ კი იმას ანდერძი აუვით. ჩამოხტებიან ცხენებიდან, სადაღებებს ამხანაგებს გადასცემენ. ყველანი იარაღს მოიმარჯვენ.

— აბა, ბერო, შენ უფრო იცი ამ სახლის შესავალ-გასავალი და გაგვიტყვი წინ.

ბერო ციციანაშვილი მარდათ მოექცევა წინ და გულადით ფთხილათ გასწვებს. — მომყვით.

აღლენ აიგანხედ სივრთხილით, სარკმილიდან სინათლის შუქი ოდნავ გამოკრთვით მისწანა სდრიკა, რომ შალვრის ფოლაქები სულ ერთიანად შეაწყდო, ცოტა არ იყოს შერცხვა და წამოიძახა: ეს რა უყვით, კაობი ადგლი იყო და ფეხი ამიკურდაო, აბა ხველთუხე დავიტყუით და მე შენ გაჩვენებო. ვიხალვებო, უთხრა მოპირდაპირემ, და ორივე დამკლავებული დეტაკენ ერთმანეთს ხველთუხე, აქაც კვე არ უქნა იმ წყევლმა მოგორდი, დასცა მამინაცვალი. და გვერდები სულ დააღწე ერთი კი სთქვა „დაიამას“ მომასწერესო და მომორდაც იკაურა ბას ვაჭითლებული. როგორც სახლში მოვიდა გაჯაგრებული, დაგვირცყველას ცეცხლი დაგვაყარა თავზე: აღარც ვერები დაგვინდო და აღარც ნამდვილი შეიღებო. ქვე რა ჩვენი ბრაჯი იყო ჩემო ფირუზ? ხომ გაგიგონია, კოცა ყოველთვის წყალს—არ მოიტანს და ერთბაშად წყალზე გატყუებო. ეს ასე, ჩემო ფირუზ, და სხვიმის მოვრეკები ჩემი ძმების ამავასცა. შენი მეგობარი.

რაჭველი შურდული

ფ ვ ზ ჯ ა ზ ი

„ახალ-სოფელი“ „სტარაინა“ საქებარია ძვირათა, რაღო ლევი და ყახანი, იმათა სჯობნის პირათა, რაც უნდა ბევრი უწყრონი, არ მაინანა ჩირათა, ვისის რომ დაქილი ოქროი, ისევე ხომ ჩნება ვირათა, პეტრე კი ამას არ დასდევს, თუმც არ ღირს თავის გზირათა... ხან იტყვის; — მამახალიისარ, გახდოლო ჩემდა პირათა...!

პუბლე

რეკ-გამომგ. ფირუზ წყატურტაძე

თის. ბერო ციციანაშვილი კარებს მიადგება, დაუკაკუნებს.

— ვინა ხარ? შიგნიდან დაეკითხებოან.

— ჩვეწო ვართ, კარები გაგვიღეთ.

— ვინ თქვენა?

— ველარ მიკანი, ჯიშური, ბერო ციციანაშვილი ვარ, ჩემი ამხანაგებიც აქ არიან!

— თ-ღე ჯიშური შეკრთება, ექვში შევა, კოცა ხანს ხმის ამოღებას ველარ მოახერხებს.

— რას გატყუდი, თუ ჩვენი მოსვლა გეწყინა, წყავლით, არ შეგაწყუხებო! შესაძახებს ბერო.

ამ დღეა არაკებაზედ თ-ღე ჯიშური გამხვედელი და კარებს გაუღებს. დინახავს რა სინათლესუდ ამათ იარაღით ხელში, შიშით აღეპერის და გული უგრძობობს, რომ მის თავზედ რაღაც ამხანაგია, მინც არ შეგებუბა და სახლში შეიპატრუებს.

— თოახში რომ შევლენ, გოგიას იცნობს და მიესალმება!

— ჰო, გოგია, ველარც კი გიკანი, ისე გამოცვილიხარ!

— ეს დრო ვის არ გამოცვილი, ჩემო ბატონო.

— ამას არ იცნობ? გათხოვთ იცნობდეთ, ვაყინობს ასის თავს ციციანაშვილი, — ეს ჩვენი ასის თავია—გოგია.

— ძალიან მოხარული ვარ თქვენს გაცნობას, გაუწოდებს ხელს ჯიშური; ასის თავი ცოცად ჩამოართქვს ხელსა და თ-ღე ჯიშურის თვალს არ აშორებს.

— ვახშობა, გეშობათ, ცოტახედ ნურას დამძახავთ.

— როცა დავგებდები, ჩვენც მადლობას გიღებთ, უბასხუებს ბერო, — ჩვენც დროს ვასატარებოდა მოველით და იმელი, მოვიგობინებთ.

— ნუკი დამეწდრებოთ, მარტო ვარ სახლში, ცოლშვილი ქალაქში მყავს, ბევრს ვერაფერს გასამოხენებთ.

— თ-ღე ჯიშური გავა მეორე თოახში ვახშობის დასძახებოდა.

— რაღას ვეცდილი, ბარემ მოულოთ ბოლო მეგ საზიზარას, ჩემად ეტყვის ასის თავს გოგია.

— დიკო ჯერ ვილაპარაკეთ. — ბერო, ვახახედ ამხანაგებმა შემოსხლევი აღგიღებო დაიქირანი.

— თ-ღე ჯიშური შემოუძღებო ერთ მიქს, რომელსაც სინით მოიქვს კიტრები, ყველი, პურები და ერთი ხელად აღწობ, დასვამს სტოლზედ და მიიპატრუებს ღამის მოულოდენლ სტუმრებს.

— რაზემელით კი კარებში ჩადებოან.

— თ-ღე ჯიშურის გული ეთანადრება, მოუწყენრად ხდება. თანდათან შიში უტყვია.

— აბა, მიირთვით, ცოტახედ ნურას დამძახავთ, მის სიტყვებში შიში გამოკრთობს.

— ჩვენ ვახშობისთვის არ მოვსულვართ, მოულოდენლად თ-ღე ჯიშურის პირში მიახლის ასის თავი.

— ჯიშური ეხლა კი დარწმუნდება, რისთვისაც მოსულან ესენი და ნაცრის ფერი დაადგება.

— მაშ რა გინდათ, თუ თოვებისთვის მოსულხართ, იმასაც გამოგიბნის, სიტყვის ოქმას ძლივს ახერხებს, კბილს კბილსა სცემს.

— არა, ჩვენ მოვსულვართ. საშიგეო გოგია გინდათ, დასჯავით.

— რა დანაშაული მიმძღვის თქვენთან! მოჩრდილდ ეკითხება ჯიშური.

— გახსოვს! ვასწორდება გოგია ბერიკელაშვილი და მოგონებს, — ამ ვახუშტულზედ ყახახებმა რომ ისე უღმეროდ გვაწამეს?

— როგორ არ მახსოვს და მაღლობის მაგიერ, აგრე მისდით?

— დაბა, ჩვენც სამაგიერო უნდა გადაგახადოთ, თქვენ მინც არა სცნობთ თქვენ თავს დანაშაულად? ევლავ ეკითხება ბერიკელაშვილი.

— გეფიცებით, თქვენთან არავითარი დანაშაულობა არა მიმძღვისო, სიკეთის მტერი!

— მაშ, შენ არ იყავი, რომ აქაურები შენს ყარტილიან ერთ დავალებინე? ამხედ უარს ამბობ? თვლილთ დაბარიალა გოგია და მათახში მოიმარჯვა.

— თქვენ ეხლა ყველაფერი შეგიძლიანთ, ტყუილ-უბრალოდ ცილიც დამწამაო.

— მაშ ეხლა შენი რიგია გამათარახებისა და მათახს ისე ღონიერად შემო-

კრავს სახეში ჯიშურს, რომ თავს რეტი დაესხმის.

— თ-ღე ჯიშური თვალზედ ხელს მოისხევის და ასის თავს მიუბრუნდება, — ეგ რა ვუყავობა, რომ ამოღენა ხალხი ერთზედ მისულხართ?

— რასაც დასთეს, იმასვე მოიმეკი, ხომ გაგიგონია და შენც სამაგიერო უნდა მიიღო.

— აბა, ამხანაგებო, ამას ჯერ ვაჩვენოთ, რა არის გამათარახებო, ასის თავი ანიშნებს რაზემელებს თ-ღე ჯიშურზედ.

— თ-ღე ჯიშური ფორთხავს, ღრიადებს, ეხვეწება ასის თავს:

— მთელ საცხოვრებელზედ ხელს ავიღებ, ოღონც ნუ მომკლავთ!

— სთქვი, შენ იყავი, დამჯღღ რაზმის ასის თავი გამათარახებინე? ეკითხება რომ ტყვი.

— მარტო მე არა, ჩემი მეზობლებიც, ჩემი ბიძაშვილებიც იყვენ!

— მარტო შენ არა მაშ შენც იყავი? — დაპკათ მეგ ჯიშურსა, შესახებს ასის თავი და თითონაც გადაკრავს მათახსა.

— ჯიშური ღრიადებს, ასის თავს მუხლზედ ხეცვია: — შენი პირივე მამატი-რაც, რაც ვინდათ გადამხდევინეთ, ჩემს ცოლს ნუ დაიდებთ!

— მომშორდი, სახიზლარო! რატომ შენ არ შედილი ამით ვარემოხებში? ჯიშური მუხლზედ დავს, ნაცრის ფერი ადვას, მუდართ შესქერის ასის თავს, წითელი რაზმელები მათარახებით ვახს შემორტყმენ.

— როგორ, პატიობას თხოვლობ, შე იგომხად? ვადილივებს გოგია თოფს, იგრიალებს, და ჯიშური უსულოდ დაეცემა.

— თოფის ვაგარდახედ ყველანი აირუვიან, იქაულობას მიღეწე-მოღეწენ; მოჯამაგირებს ნათეს მოატანინებენ დასხმენ და ის იყო უნდა ავტრიალებინათ, მაგრამ ასის თავი შეაჩერებს რაზემელებს, მათ განწარახავს სისრულეში არ მოაყვინებს.

Legatis

ბ ი ბ ლ ი ო გ რ ა ფ ი ა

ქსნის ერისთავის კრებულები
(№ 16, 1739 წ.)

თხელს. ქალაქზე დაწერილია, ორ სვეტად, ლამაზის ხეცურით. სულ 36 წიბაშია დიფერენცია.

შინაარსი: გრიგოლი ღვთისმეტყველის თხულებანი. **გადამწერნი:** აღდგენილი წყარო და სულთა განმარტონი. ბელი წიგნი ესე ქსნის ერისთავის დავითის ძემან ყულარდასმან იესე. **დრა:** აღწერა ვაჟულსმადგინე წიგნი ესე ორდეს ქსნის მძღვემან და უფროსა ცა ლუთის მოძღვემან მძღვემან და

არა რისა შეულისა მკერობლმან, არამედ სიტყვით და საქმით ბარბაროზმან და სანთინოზმან თიმაზხან, ქვეყანით ხარანსით ოღოშობილმან, დიპტრა ერანი და საქართველო და მრავალი ბოროტი ქმნა. მიიგოს საქმეთა მისთავებო, მკერობლო-ბასა მისსვე სრულ იქნა წიგნი ესე თვესა ივლისსა კ, ქორინიკოსსა უჯგ (1739).

შინაწერი აშოზე (ფ. 4): „წიგნი ესე „გრიგოლი ღვთისმეტყველისა“, დროსა ალოხრებისა ტვილითსა ქალაქისა უსჯულოთა თათართაგან დატყვევებულ მოვივიდეთ საკუთრითა სფავსითა ჩვენითა ბოძელდო მტკრპოლოტმა ითანემ. რომელსა აწ შევეწრავე განმანათლებლის ჩვენისა დედისა ნინას ეკლესიასა სოხად სულისა ჩემისა ჩსუვ წელსა ივლისის ობ დღესა“ (1838 წ.).

ეს ის ითანე ბოძელია (მაყაშვი ი), რომელიც ამბობდა, მე თუ არა ვარ, ქვა ქვაზედაც ნუ დარჩინალათ.

წი ნში ბევრი საგულისხმებო წერილებია, მაგლო, წარმართა სარწმუნოებისა და ღმერთის შესახებ თქმულობანი, ივლიანე განდგომილის განქიქება და სხ.

ღმერთების შესახებ: „იტყვიან ღვთისმეტყველნი წარმართანი, ვითარმედ კრონოს ქვარი იყო რეისი და რომელიცა უნის მოსვამს, მყის შთანთქმს იგი. რა ვახს შეგ დია, ლოდი წარგარეილი მისცა კრონოსს, ვითარცა ჩვეილი, და დია დამალა კრიტეს...“

„ფრიგვილი მისხურებდეს რეას. „ღმერთისთვის ზღაპრებმე, ვითარმედ ასული იგი მისი პერსეფონა წარტაცებულ იქნა პლატონისაგან.“

„სვეტილი ასული იყო კადმიოსი, რომელსა ეტრეილა ზეგს. და თანა ეყო მას და მუცლად ილა მისგან დიონისი... მოკლეა რა სწელი, გამოილა ზესმან საშო საგან მისის ჩვეილი იგი მუცლად დეგული დიონისი, განამო ბარკალი თვისი და შთიდავ მას შინა და წარიკერა ზედა...“

„ათინა იზე ზეგვის თავითგან...“

„ფრიგვილი ცოლი იყო ფესტო მქედლისა, ესე არს სამეფო სიადემლო მისის; რამეთუ ვალობით შობილიყო მისი არე მახით მონადირებულ და შეკრულ იქნა, მისი ბოძონი საქარველო-შობა იყო მირიანამე.“

„თა ა სვეტიელთასა გელოდის ტავო-რა. ამის ტავრისა ქალაქითგანს ერათ-სა შინა მისხურების არტვი.“

„ეკატის ღმერთად ჰგონებენ წარმართნი და რამენიმე არტემიდ იტყვიან მას. სხანი შოიარტედ, ადგლია ზელო-სა და მღვიმეთანთა გამოჩინებულად...“

„ეკატა იყო კოლხიდის მეფის ქალი.“

„ვარსკვლავთ მრცხველობისთვის ეადდეველთა მიერ მოპოვებულისა, რომელთა პირველი იყო ოროსატროს და მისგან ასტრომელოს...“

„მითრო სპარსთა მიერ საგონებელ არს, ვითარმედ, თვით მზე არს, ხოლო სხვთა მიერ ზედა-მღვდამ ცეცხლისა სახელი იტების, ხოლო სხვათაგან მსაჯულად ძლიერებისა.“

„ეკატ მენდისელთა უწოდეს პანს, რომლისა მენდიტად უწოდენ მეგაპეტელნი, რამეთუ მათთა სიტყვითა მენდიტა ვაძალ გამოითარგნების... თხის სახე არს პან ღმერთი მათი.“

„დაუევირდების „მოდგარსა მეგვიტელი მრავალმეტრომათა: იგინი მისხურებენ ქვეწარმკრამელთა და მხეტიათ: ივის, კროკოდოლოს, გულთა, ელფროსთა და სხვისა სიმრავლეთა თევზასა...“

„თავში ჩართულია მხედრულის ხელით ლამაზად გადაწერილი თხულები, სათაურით: „სარწმუნოება შემოკლებით აღწერილი ტფილელ მტკრპოლოტის ნოკოლოზის მიერ.“

რედაქტორ-გამომცემელი
კ. ხანჩულაძე

განცხადებანი

ბუხვალტერია

ვისაც სურს გავცნოს იმას, თუ რა ნიარად ვასწავლი მიწე-მოწერილი იტლიანურ ბუხვალტერიათა კომერციულ სხვადასხვა ცოდნას, იმთ გავეუზუნებ პროსპექტს და ერთ საწილში ლექციას უფასოდ.

Я. Ю. Маркс ქალაქი ლიბავა

НОВОСТЬ XX ВѢКА
СТАЛЬНАЯ-АЛЮМИНИЕВАЯ

КУХОННАЯ ПОСУДА

Александр Веркь
А. ФОНЬ-ДЕРЬ НАМЕРЬ.

МОСКВА, Милютин, № 20.
ХАРЬКОВЪ, Московск., № 11
и во всѣхъ лучшихъ магазинахъ хозяйственныхъ принадлежностей.

Г R A N D P R I X

1870 წ. პარიზი 1900 წ. 1882 წ.

1865 წ. 1896 წ.

დედა მითრია
საუკეთესო
გალეუმი
სამ პუთხელით

1860.
T.P.A.P.M.
С.ПЕТЕРБУРГЪ.

რუსეთ-ამერიკის სარეზინდონოეკატერის ამხანაგთა

ამ ფიკომით „ТРЕУГОЛЬНИКЪ“
სა-პატარაზურგში
სრული მასხუხის-მკვებლობა საქონლის სეკარგისა.
იყიღება ყველგან